

ΑΝΤΙΑΛΛΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ 15ος

★ ΜΑΡΤΙΟΣ 2003

★ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 139

ΑΠΟ ΤΟ ΧΙΑΚΟ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟ (*) ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΕΝΔΟΞΩΝ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΩΝ ΕΚ ΣΠΕΤΣΩΝ ΚΑΙ ΕΝ ΧΙΩ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ

Ὡς θαυμαστά τα ἔργα σου Κύριε, καὶ αἱ οδοὶ σου ανεξήγηστοι! Με κάθε δίκαιον ἡμπορεῖ τις θαυμάζον να φωνάζῃ, διότι τοὺς τρόπους με τοὺς οὐσίους ἡ πάνσοφος καὶ πανάγαθος πρόνοια τοῦ Θεοῦ τα πάντα οικονομεῖ, οὔτε ο νους τοῦ ἀνθρώπου δύναται να τοὺς χωρήσῃ, οὔτε ἡ διάνοια να τοὺς διακρίνῃ οὔτε ἡ γλῶσσα να τοὺς λαλήσῃ. Ἀλλὰ μεν βουλὰὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δε Θεός κελεύει. Ὁ Σαοὺλ ζητεῖ να εὖρη τὰς χαμένας ὄνους τοῦ πατρὸς του, καὶ ἡ θεία πρόνοια χειροτονεῖ αὐτὸν βασιλεῖα τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ Δαυὶδ πηγαίνει τροφάς εἰς τοὺς ἀδελφούς του εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἡ πάνσοφος πρόνοια ψηφίζει αὐτὸν καὶ αποδεικνύει νικητὴν καὶ τροπαιοῦχον τοῦ αἰλοφύλου ληστάρχου Γολιάθ. Οἱ καλοὶ οὗτοι νέοι ἐξέρχονται τῆς πατρίδος των να πραγματευθῶσι, να κερδίσουν πλοῦτον πρόσκαιρον, καὶ ἡ πάνσοφος πρόνοια με αὐτὸν τὸν τρόπο τοὺς προσκαλεῖ να λάβουν κέρδος μέγα καὶ σὺδὸν πάντα ἀνελούμπιστον. Ὡς θαυμαστά τα ἔργα σου Κύριε, καὶ αἱ οδοὶ σου ανεξήγηστοι! Εξέρχονται ἀπὸ τὴν πατρίδα των οἱ καλοὶ ἀδελφοὶ δια κέρδος προσωρινόν καὶ ἡ δυστροπία των καρῶν τοὺς φέρει εἰς τὸν λημένα των μαρτυρικῶν αγώνων καὶ τοὺς αποδεικνύει στεφανηφόρους καὶ νικηφόρους μάρτυρας.

Πλὴν, δια να καταλάβῃ ἕκαστος τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μαρτυρίου των πὼς ἠκολούθησεν, ας τὴν διηγηθῶμεν ἐν συντομίᾳ.

Οὗτοι οἱ νεοφανεῖς μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, οἱ καλοὶ ἀντάδελφοι, οἱ λαμπροὶ τῆς Εκκλησίας φωστῆρες ἦσαν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νήσου Σπετσῶν, ὁ πατὴρ αὐτῶν ὠνομάζετο Θεόδωρος Γκίνης τὴν ἐπωνυμίαν, ἡ δε μήτηρ αὐτῶν Ἀνέζω. Οὗτοι λοιπὸν οἱ καλοὶ ἀδελφοί, εἶχεν ἀποθάνει ὁ πατὴρ αὐτῶν πρὸ χρόνων, ἔχοντας δε μετρίαν κατάστασιν καὶ ἀνατραφέντες οἱ καλοὶ οὗτοι νέοι ὁμοῦ με τοὺς ἀλλοὺς ἀδελφούς των ἀφ' οὗ ἔφωσαν εἰς ἡλικίαν, ἐπραγματεύοντο εἰς μακράς πραγματείας κατὰ τὴν συνήθειαν των ἐνοπίων των. Κατὰ δε τὸ 1822 ἔτος

ἐν τῷ ἐταράχῃ γῆ καὶ θάλασσα ἀπὸ τὴν γενομένην ἐπανάστασιν κατὰ των ἀσεβῶς καὶ παρανόμως τυραννόντων Ὀθωμανῶν, ἐξήλθον καὶ οἱ καλοὶ αὐτοὶ νέοι τῆς πατρίδος των δια να πραγματευθῶσι.

Περιεργόμενοι, ἔχοντας δε τὸ πλοῖον των φορτωμένον ἔλαιον, ἀπὸ δυστροπίας των ἀνέμων καὶ θαλασσοταραχῇ κατήντησαν να πέσουν ἀνακρὺ τῆς νήσου Χίου, πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, τὸ λεγόμενον Τσεσμέ, εἰς τὸ μέρος τοῦ οποίου ὀνομάζεται Ἀλάτσατα. Εκκεῖ λοιπὸν ἐξωκεῖλαντες, ἐξήλθον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐφανερώθησαν εἰς τινὰ χριστιανόν, τὸν οποίον ἐθεώρησαν ὅτι τὸ ὄνα ἦτο χριστιανός, ἐφανερώθησαν, λέγω, εἰς αὐτὸν τὰ ἀνθρώποι ἦσαν καὶ τὸν παρεκάλεσαν διδόντες του καὶ ἀρκετὰ γρόσια δια να τοὺς οικονομῇ τὰ ὅσα ἐχρηάζοντο τροφάς καὶ ἄλλα ὅσα ἐχρηάζοντο πρὸς διόρθωσιν τοῦ μικροῦ των πλοίου. Εκείνος ὁμοῦς ἀντὶ να τοὺς οικονομῇ, ὡς ὑποσχέθη, ἐφάνη ἄλλος Ἰούδας καὶ πηγαῖων εἰς τὸν Ἀγάν τοῦ τόπου τοῦ τοὺς ἐπρόδοκε καὶ παίρων ἀνθρώπους τοῦ Ἀγὰ, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦσαν ἔξαφνα. Ὅθεν μὴ ἔχοντας πού να καταφύγῃ, τοὺς συνέλαβον ἦσαν ὅλοι ἐπτά, οἱ δύο φεύγοντες ἐθανατώθησαν, οἱ δε ἄλλοι δύο ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς δε τρεῖς τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς δύο ἀνταδελφούς τοῦτους συλλαβόντες τοὺς ἔφερον εἰς Χίον καὶ τοὺς παρέδωκαν εἰς τὸν ἐκεῖ ἐνρισκόμενον πασάν ἦτο δε ἡ εικοστή ἔκτη τοῦ Ἰανουαρίου. Ὁ δε πασάς παραστήσας αὐτοὺς ἐμπροσθέν του, ἐξετάσας αὐτούς καὶ μαθὼν οἱποῖοι ἀνθρώποι ἦσαν, ἐπρόσταξε τοὺς μεν δύο ἀδελφούς να κλείσουν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν, τὸ δε Γερροντιέρον Νικόλαον να τὸν ἐκβάλωσιν ἐξω ἀπὸ τὸ Κάστρον εἰς τὴν πεδιάδα, ἡ ποία ὀνομάζεται Βουναία καὶ να τὸν ἀποκεφαλίσουν, τὸν οποίον παρεκίνησαν καθ' ὅλον τὸν δρόμον να τουρκίσῃ καὶ να τὸν χαρίσουν τὴν ζωὴν. Οὕτως δε ἀπεκρίθη. «Τώρα πλέον θα κάμω ἐγὼ νέον κόσμον, Ὅχι χριστιανός

ἐγεννήθην καὶ χριστιανός θ' ἀποθάνω· δὲν ἀρνούμαι τὴν πίσυν μου!». Καὶ φθάσαντες εἰς τὸν διορισμένον τόπον τὸν ἀποκεφάλισαν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθόδοξου πίστεως. Ἐνὼ δε οἱ νέοι ἦσαν φυλακισμένοι εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν τοῦ κάστρου, ὁ πασάς διόρισε δύο ἀνθρώπους ἰδικούς του, ἕνα Χίον Σερίφ Τσαούσην ὀνομαζόμενον καὶ ἕνα Λαζόν Πεσιρτζήμπαση τὴν ἀζιαν, ἀνθρώπους καὶ τοὺς δύο κακίστους καὶ παμπονήρους, καὶ ἔταξεν εἰς αὐτούς μεγάλας δωρεάς καὶ χαρίσματα δια να προσπαθῶσιν να τοὺς καταπαύσουν να τουρκίσουν με ἀπειλὰς βασάνων, ἢ με ὑποσχέσεις δωρεῶν. Εἶχε γὰρ ὁ κατάρτος μεγάλον πόθον να τοὺς κάμῃ να τουρκίσουν, λογιζόμενος τοῦτο ὡς προκοπὴν του καὶ ὡς τιμὴν τοῦ μεγάλου, καθὼς ἔλεγον οἱ παρευρεθέντες ἐκεῖ ὅτι εἶπε: «συμφέροι να ἔχωμεν τοιοῦτους ἀνθρώπους εἰς τὴν πίσυν μας». Λαβόντες λοιπὸν οἱ δύο οὗτοι τὴν τοιαύτην προσαγγήν ἀπὸ τὸν Πασάν, τὶ δὲν ἔκαμαν; τὶ δὲν ἐμεθοδεύσαν; δὲν ἔπαυσαν οἱ κατάρτοι καθ' ὥραν καὶ στιγμὴν κινούμενες πάντα λίθον κατὰ τὴν παροιμίαν, πότε με ὑποσχέσεις μεγάλων δωρεῶν καὶ ἀξιομάτων, πότε με ἀπειλὰς βασάνων καὶ τιμωριῶν.

Πλὴν οἱ καλοὶ νέοι ἔμενον στερεοὶ καὶ ἀμετακίνητοι ὥστε καὶ με μεγάλῃν τὸλμην τοὺς ἀντέλεγον.

Ἀφ' οὗ παρήλθον ἐπτά ἡμέραι, χωρὶς να δυνήθουν παντελῶς να τοὺς διασείσουν ἀπὸ τὴν στερεάν των πίσυν καὶ οἱ δύο εἰς τὸν πασάν, καὶ τοῦ λέγουν: «Ἀφέντι, αὐτοὶ ἐκατάλαβαν πὼς βάσανα δὲν τοὺς κάμνομεν καὶ δια τοῦτο κρατοῦν καλὰ τὸ πείσμα των. Λοιπὸν να μας δώσης τὴν ἄδειαν να τοὺς ἐπιδώσωμεν τιμωρίας, ἴσως τότε δυνήθωμεν να τοὺς καταπαύσωμεν, διότι με μεγάλῃν τὸλμην ἀναιστέκονται καὶ ἀναλέγουν». Ὁ δε πασάς ἀκούσας ταῦτα ἐστάθη ὀλίγην ὥραν συλλογιζόμενος, ἔπειτα τοὺς λέγει. «Αὐτοὶ οἱ γκαιοῦρηδες τὴν ἔχουν τὴν συνήθειαν αὐτὴν καὶ βάλουν τὸ πείσμα των εἶναι ἀδύνατον να τοὺς μεταβάλλῃ κανεῖς. Ἐυκολώτερον κόπεται τις τὴν

κεφαλήν των, ή το πείσμα των. Αυτά είπεν εις τους ευρεθέντας εκεί παρόντας Αγάδες, τα οποία ὦν παρών και εις των αρχόντων της χώρας Χατζή Πολυχρόνη: το όνομα, τα ήκουσεν από το ίδιον στόμα του Πασσά. Οι δε καλοί νέοι όντες εις την φυλακήν κεκλεισμένοι χωρίς να τους είπη τις τίποτε, προσγνώρισαν, ως εκ θείας αποκαλύψεως, ότι την ερχομένην ημέραν έχον να τελειώσουν τον καλόν αγώνα, και χαίροντες έλεγον εις τους φυλακισμένους: «Αδρίον αδελφοί, τελειώνομεν την ζωήν, αδρίον είναι η υστερινή ημέρα της ζωής μας.

Όθεν εξήτησαν να τους φέρονι ιεροφά και χαρτί και έστειλαν έγγραφον την εξομολόγησιν των εις τον Άγιον Χίου, ζητούντες να κάμη τρόπον να τους αξίωση των σφράγιων Μυστηρίων. Ο δε Αρχιερέως τους εμήνυσε με την ίδια γυναικα, επειδή άλλος δεν έμβαινε εις την φυλακήν, εκτός μόνον μία γυνή Φράγκα το όνομα της οποίας ο σύζυγος, Αγαπητός το όνομα, ήτο και αυτός κλεισμένος εις την ίδιαν φυλακήν δι' άλλην αιτίαν, τοις εμήνυσε, λέγω, να στέκουν στερεοί και να ετοιμασθούν με προσευχάς και δάκρυα και να μη δειλιάσουν παντελώς τον θάνατον, διότι τους αναμένει η δόξα του Παραδείσου, να συγχαιρώνται με τους μάρτυρας αιώνια. Παρήγγειλε δε και εις την γυναικα να υπάγη την αυγήν να τους δώσει τα Αχραντια Μυστήρια, επειδή ιερεάς ή άλλος Χριστιανός να εισέλθι εις τα φυλακάς ήτο αδύνατον. Οι δε καλοί νέοι ακούσαντες τας διαταγάς και νοουθεσίας του Αρχιερέως από το στόμα της γυναικός μετά δακρύων ηυχάριστησαν τον Κύριον και επέρασαν όλην εκείνην την νύκτα άγρυπνοι, γάλλοντας παρακλήσεις εις την Θεοτόκον και τους Οίκους αυτής και άλλας προσευχάς όσας ήξευρον και δεόμενοι της Κυρίας Θεοτόκου να μεσιτεύση εις τον Υιόν της να τους χαρίση δύναμιν να μη δειλιάσουν τον θάνατον. Περί δε την αυγήν απεικοιμήθησαν ολίγον και εξυπνούντες είπον εις τους άλλους χριστιανούς: «Ημείς αδελφοί σήμερα τελειώνομεν το ταξιδίον της ζωής μας. Όθεν σας παρακαλούμεν να δεηθήτε και σεις του Κυρίου μας να χαρίση δύναμιν». Τότε έβγαλαν και μερικά φορέματα, τα οποία εφόρου διπλά και τα έδωκαν εις τους φυλακισμένους εκείνους χριστιανούς, εις άλλους ένα και εις άλλον άλλο και μερικά όσπρια από εκείνα τα οποία ειφάτου. Όταν δε έγινεν ημέρα τους έστειλεν ο Αρχιερέως τα Αχραντια Μυστήρια με την γυναικα την οποία προείπομεν, τα οποία εδέχθησαν μετά δακρύων, και αφ' ου μετέλαβον των Αχράντων Μυστηρίων ηυχάριστησαν μεγάλως τον Κύριον, και μετ' ολίγον εγεθήσαν ολίγην τροφήν, έστειλαν δε πάλιν με την ίδιαν γυναικα τας ευχαριστίας εις τον Αρχιερέα, ότι τους οικονόμησεν εις την ανάγην αυτήν και ομοί με τας ευχαριστίας του έστειλαν και μερικά γρόσια, παρακαλούντες αυτόν,

όταν τελειώσουν, να γάλλη τα λείψανά των και να τους μνημονεύη. Μετά παρέλθουσιν δύο ωρών έδωκε προσταγήν ο πασάς να τους εκβάλουν από την φυλακήν και να τους φέρονι κάτωθι του Σεραγίου, όπου εκάθητο, οποδογγονα δεδεμένους και να τους ερωτήσουν αν θέλουν να τουρκίσουν, να γλυτώσουν την ζωήν των, ειθεμή να τους κόψουν τας κεφαλάς. Ευθύς ετελειώθη το πρόσταγμα και τους έφεραν. Ηρχησεν ο Καγιάς να τους λέγη να υπακούσουν, να τουρκίσουν, να γλυτώσουν την ζωήν και να αξιωθούν και μεγάλης τιμής. Οι δε μακάριοι μεγαλοφώνως έκραζον λέγοντες: «Χριστιανοί θα αποθάνομεν! Χριστιανοί είμεθα, Χριστιανοί εγεννήθημεν και Χριστιανοί θα αποθάνομεν! Δεν αρνούμεθα ποτέ τον Χριστόν, αν μελιδόν μας κατακόψητε μόνον, ότι θα κάμετε, κάμετέ το μιαν ώρα αρχύτερα, μη χάνετε καιρόν ματαιώς. Ημείς την πίσιν μας δεν την αρνούμεθα ποτέ».

Αυτά τα ήκουσεν ο ίδιος ο Πασσάς από το παράθυρον όπου εκάθητο, επειδή με μεγάλην φωνήν και οι δύο το εφώναζαν. Όθεν έδωκε την απόφασιν να τους αποκεφαλίσουν. Παρευθής λοιπόν αρπάσαντες αυτούς οι αιμοβόροι εκείνοι λύκοι, τους έσυραν έξω του Κάστρου με μεγάλη ταραχήν έχοντες και δύο γυνά σπαθιά έμπροσθεν των οφθαλμών των δια να δειλιάσουν. Τούτο έκαμε τους δρώντας να τρέμουν, βλέποντες την τόσην μανίαν αυτών. Τούτο έκαμε και τον έναν από τους δύο τον Ιωάννην, λέγω, να δειλιάση προς ώρα και να αλλοιωθή η όψις του. Τούτο βλέπων ο Σταμάτιος του είπε με την συνηθεισμένην γλώσσαν (Αλβανισά). «Τι έπαθες, αδελφέ; εδείλυσες τα σκυλιά; δεν ενθυμίσαι την απόφασιν όπου είχαμεν πως όη σπαθί, όπου ο πλέον σύντομος θάνατος, αλλά και ζωντανός να μη προδώσωμεν την πίσιν μας; πώς τώρα φαίνεται δειλός Παρακάλεσε την Παναγίαν μας να σου δώση δύναμιν». Αυτά τα λόγια έδωκεν θάρρος του Ιωάννου. Ενώ δε εξήρχοντο εις την έξω του Κάστρου πεδιάδα, την λεγομένην Βουνάια, έτρεχον κλήθος πολύ έμπροσθεν και όπισθεν. Οι δε μακάριοι έκραζον μεγαλοφώνως. «Χριστιανοί είμεθα! δια τον Χριστόν υπάγομεν εις τον θάνατον!». Όταν έφθασαν εις το μέρος όπου είνε κατέναντι των μακελλίων (των σφαγίων), κάτωθι της Παλαιάς Βρύσης, εκεί τους έστησαν να τους ερωτήσωσιν αν μετενόησαν, να τουρκίσουν, άλλως θα τους κόψουν, δείχνοντές των και το σπαθί. Τότε με μεγάλην φωνήν εξεφώνησαν και οι δύο: «Αδελφοί χριστιανοί, χριστιανοί είμεθα και δια τον Χριστόν απαθήσκομεν!». Και μάλιστα τρισσώς το είπον. «Χριστιανοί, χριστιανοί, χριστιανοί είμεθα! δεν αλλάζομεν την πίσιν! Μνήσθη ημών Κύριε εν τη Βασιλεία σου!». Τότε παρευθής τους απεκεφάλισαν και έλαβον οι μακάριοι τους στεφάνους της στήλης και ανέβησαν στεφηφόροι εις τους

Ουρανός να συνευφραίνωνται αιωνίως συν τοις αθληταίς και μάρτυσι. Τα δε τίμια αυτών λείψανα έμενον καταφρονημένα εις τον τόπον της καταδίκης Έθεσαν δε μέσων των δύο εις χαρτίον γεγραμμένην την αιτίαν της αποτομής των, ότι ήσαν εναντίον του βασιλέως των και κλέπται. Μετά δε τρεις ημέρας ηγγάρεσαν μερικούς Χριστιανούς και τα έσυραν, και θέσαντες αυτά μίαν λέμβον τα έρριψαν εις την θάλασσαν. Μερικοί δε φιλομάρτυρες Χριστιανοί έλαβον φρονάδα και επεμελούντο να τα σφύρουν, αλλά διά τον πολόν φόβον ωκονόμησαν την υπόθεσιν ως εξής: Έδωκαν είδησιν εις ένα φιλόχριστον και φιλαμάρτυρα χριστιανόν, Γεωργάκην το όνομα, ταμπάκην την τέχνην, εις αυτόν λέγω, έδωκαν είδησιν δια γράμματος να προσέξη εις την θάλασσαν όπου ευρίσκετο πάντοτε δια το έργον του. Λαβών λοιπόν την φρονάδα ο καλός Γεώργιος επρόσεχεν εις τοούτο. Μετά τέσσαρας δε ημέρας πεισας σφοδράς νότιος άνεμος εξέβαλε τα τίμια λείψανα εις το μέρος του Ασπαρίτου της πανώλους, τα οποία λαβόντες οι Χριστιανοί ενταφίασαν κρυφίως έξωθεν του γυναικείου μπάνιου εις το εκεί χωράφιον, την δε κάρσιν του Ιωάννου δεν ευρήκαν, ειμή μόνον του Σταματίου. Αυτό είνε το μαρτύριον, αδελφοί, των νέων μαρτύρων Σταματίου και Ιωάννου των καλών αυταδέλων καθώς με όλην την επιμέλειαν ηδυνήθημεν να μάθωμεν από φιλαλήθεις άνδρας, χωρίς τινός προσθήκης. Ούτως ηγωνίσθησαν οι καλλίνικοι νέοι, ούτως αντέστησαν μέχρι τέλους φυλάζαντες τον θησαυρόν της ευσεβούς πίστεως και υπέρ της πίστεως τιμηθέντες τας κεφαλάς. Ήσαν δε, ως λέγουν, κατά την ηλικίαν ο μεν Σταμάτιος ετών δέκα και οκτώ, ο δε Ιωάννης ετών είκοσι και δύο. Ων τας προσβείας αξιωθήμεν και ημείς φυλάξαι την πίσιν αμώμητον μέχρι τέλους, συνοδοεομένην με έργα θεάρεστα, ίνα και της βασιλείας των Ουρανών επαύχομεν. Ταις αυτών αγίαις προσβείαις. Αμήν.

(*) Η δημοσίευση του ανωτέρω κειμένου, συνδέεται με την επιστολήν από το Άγιο Όρος, που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο του περιοδικού μας.

